

Handläggare: Hanna Berg Sällemark
Tfn: 508 09 032

Till Norrmalms stadsdelsnämnd

Planera för 500 nya platser i förskolan – svar på skrivelse från ordföranden Jan Valeskog m.fl. (s)

Förslag till beslut

Skrivelsen besvaras med stadsdelsförvaltningen tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Annette Luengo
avdelningschef

Sammanfattning

Ordföranden Jan Valeskog m.fl. (s) har inkommit med en skrivelse som poängterar vikten av att tillgodose det växande behovet av barnomsorg i stadsdelen, även på längre sikt. Förvaltningen arbetar kontinuerligt och på olika sätt för att tillgodose det framtida behovet av förskoleplatser. Bland annat utarbetas varje år en lokalförsörjningsplan som är ett viktigt redskap i planeringen av förskoleplatser både på ett och flera års sikt.

Antalet barn i åldern 1-5 år beräknas den närmaste fyraårsperioden öka med cirka 200. Förskoleplatserna på Norrmalm är ungefär jämt fördelade mellan enskilt driven och kommunal regi. Förvaltningens planering i dagsläget medför en utbyggnad av den kommunala förskoleverksamheten med ungefär 200 platser den närmsta fyraårsperioden. Förvaltningen planerar medvetet för en viss överkapacitet då det skapar möjlighet att flytta viss förskoleverksamhet från mindre lämpliga lokaler om utbudet skulle visa sig överstiga efterfrågan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid planeringsavdelningen på uppdrag av barn- och ungdomsavdelningen.

Bakgrund

Jan Valeskog m.fl. (s) har inkommit med en skrivelse som poängterar vikten av att tillgodose det växande behovet av barnomsorg i stadsdelen, även på längre sikt. Förvaltningen har därför givits i uppdrag att återkomma till nämnden med en redogörelse över hur stadsdelens barn omfattas av barnomsorgen, det förväntade behovet av platser samt en plan över var och hur 500 nya förskoleplatser kan tillkomma under de förestående åren. Stadsdelsnämnden har beslutat överlämna skrivelsen till förvaltningen för beredning.

Förvaltningens synpunkter*Prognostiserat antal förskolebarn och elever på Norrmalm*

Antalet barn i åldern 1-5 år beräknas öka med cirka 200 stycken fram till år 2009, från 3 180 till 3 379, med nybyggnation inräknad. Därefter förväntas en stabilisering av antalet. Antalet elever i åldern 6-12 år beräknas de närmsta åren minska med cirka 50 fram till år 2008, för att sedan öka i antal de nästkommande åren.

Det ökade antalet förskolebarn tillsammans med kraven på minskade barngrupper ställer krav på en långsiktig planering för att tillgodose det framtida behovet av förskoleplatser. Förvaltningen arbetar kontinuerligt och på olika sätt med att hitta lösningar för att kunna uppfylla platsgarantin även under de kommande åren. I samband med verksamhetsplanen görs varje år en lokalförsörjningsplan för det kommande året. I denna görs en uppskattning av behovet av förskoleplatser som bl.a. baseras på befolkningsdata från utrednings- och statistikkontoret. Lokalförsörjningsplanen är ett viktigt redskap vid planering av förskoleplatser både på ett och flera års sikt.

Aktuell omfattning av barnomsorgen på Norrmalm

Under 2005 var antalet barn i åldern 1-5 år 3 008. Av dessa hade den 31 december 2005 sammanlagt 2 490 barn en förskoleplats. Knappt hälften var placerade inom enskilt driven verksamhet och 33 av barnen hade placering i enskilt drivna familjedaghem. Genom en utbyggnad av förskoleverksamheten under året uppfylldes barnomsorgsgarantin. I tertialrapport 1 för 2006 redovisas också att barngrupperna har minskat med i genomsnitt två barn per grupp sedan 2003 års början, från 17,3 till 15,3.

Den sista mars innevarande år hade 2693 barn en förskoleplats, fortfarande jämt fördelat mellan kommunal och enskilt driven verksamhet. Av dessa barn är 394 sexåringar vilket innebär att de lämnar förskolan i augusti 2006. Cirka 450 barn beräknas söka plats till och med den sista december i år och för närvarande står knappt 400 i kö för plats till efter sommaren. På grund av platsgarantin behöver föräldrarna inte anmäla sig förrän 3-4 månader innan de önskar plats, varför det är svårt att exakt uttala sig om behovet av förskoleplatser på lång sikt. Prognosen för år 2006 är dock att barnomsorgsgarantin kommer att uppfyllas. Nästan 400 platser blir lediga genom att sexåringarna går över till skolan.

Hittills i år har den kommunala förskoleverksamheten utökats med 14 platser i den paviljongförskola som ersätter förskolan Kastanjebacken under tiden den nya fristående förskolan byggs i Sabbatsbergsområdet.

För att lösa platsgarantin under första tertialet 2006 har förvaltningen även tillfälligt utökat verksamheten inom Kejsarkronans förskolor genom att en avdelning med 8 platser har öppnats på Surbrunnsgatan 62-64. På det viset har barnen i kön kunnat erbjudas en förskoleplats i tid. Avdelningen kommer att vara verksam fram till sommaren, då alla barnen kommer att kunna erbjudas plats i den ordinarie verksamheten.

Under hösten fortsätter utbyggnaden av förskoleverksamheten med ytterligare en avdelning i det tidigare fritidshemmet på Rådmansgatan 76, tillhörande Lilla Adolf Fredriks skola. Utbyggnaden innebär att ytterligare 14 barn kan tas emot. Den första avdelningen öppnade under höstterminen 2005.

En avdelning tillhörande Kejsarkronans förskolor på Norrtullsgatan 12 J kommer att flytta till nya lokaler på Hagagatan 15 D i augusti och då utöka kapaciteten med fem platser. I samband med denna flytt frigörs utrymme för en ny avdelning i den tidigare gruppens lokaler för 14 barn. I lokalen Nya Mimer vid Matteusskolan kommer tre avdelningar med plats för totalt 48 barn att öppna i september. Avdelningarna, som kommer att tillhöra Yggdrasils förskolor, innebär en utökning av platser. Två av avdelningarna kommer under hösten att nyttjas av förskolan på Birkagatan 15 i avvaktan på att de nya förskolelokalerna i Vasens vård- och omsorgsboende färdigställs. Det innebär således en nytillkommen avdelning innan årsskiftet och ytterligare två efter årsskiftet.

Fördelningen enskilt driven - kommunal verksamhet

I nedanstående tabell redovisas fördelningen av barn inom förskoleverksamheten på Norrmalm i enskilt driven respektive kommunal regi de senaste åren. Fördelningen är ungefär hälften i kommunal regi, hälften i enskilt driven regi. Andelen barn i enskilt driven regi har ökat något

sedan 2004. Utbyggnaden av den enskilt drivna förskoleverksamheten hanteras av utbildningsförvaltningen. Den utbyggnad som man känner till inom den enskilt drivna verksamheten är att Europaskolan har ansökt om att få öppna en förskoleavdelning för max 20 barn på Luntmakargatan med planerad start under hösten 2006. Planerad utbyggnad i övrigt är okänd.

	2004-12-31		2005-12-31		2006-03-31	
Antal /andel inskrivna barn	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Enskilt driven regi	1051	45,8 %	1200	48,2 %	1300	48,3 %
Kommunal regi	1244	54,2 %	1290	51,8 %	1393	51,7 %
Totalt antal inskrivna barn	2295		2490		2693	

Planerad utbyggnad 2006-2009

Ombyggnaden av Vasens vård- och omsorgsboende genererar tre nya förskoleavdelningar med plats för sammanlagt 46 barn som kommer att tillhöra Karlbergs förskolor och skolor. Två av avdelningarna är ersättningslokaler för verksamheten på Birkagatan 15 som är uppsagda från sina lokaler från och med i höst. De nya lokalerna innebär ett nytillskott med 12 platser efter att barnantalet på de ursprungliga avdelningarna minskat med två barn. Inflyttning är beräknad till januari 2007.

Förvaltningen har bedömt att ombyggnationen av Sabbatsbergsområdet kommer att generera ett ökat behov av förskoleplatser de kommande åren, vilket innebär att den planerade utbyggnaden av förskoleverksamheten till viss del koncentreras hit. I och med närheten till Vasaparken är området en lämplig plats att inrätta fristående förskolebyggnader, med närhet till både lekplatser och grönytor.

Den fristående förskola som ska ersätta Kastanjebacken i Sabbatsbergsområdet kommer att ha plats för 70 barn vilket är en utökning med sex platser från den paviljongförskola som under byggperioden ersätter Kastanjebacken. Verksamhetens start är beroende av när beslut om Sabbatsbergsområdets detaljplan, som överklagats till regeringen, vunnit laga kraft. Därefter är upphandlings- och byggtid beräknad till 15 månader. Det innebär att verksamheten tidigast kan starta under höstterminen 2007.

Stadsdelsnämnden har även fattat beslut i ett inriktningsärende om att om möjligt hyra lokaler i det s.k. hus 27 (studiefrämjandehuset) i Sabbatsbergsområdet. Detta skulle möjliggöra fyra nya förskoleavdelningar med plats för 60 förskolebarn i ett mycket bra läge nära Vasaparken. Dessa

lokaler kan tidigast stå klara under 2008. Inriktningsärendet togs i stadsdelsnämnden 2005.

Ytterligare två avdelningar med plats för 30 barn planeras i kvarter C i bostadsbebyggelsen i Sabbatsberg, i lokaler som idag används av Finskt äldrecentrum. När dessa lokaler kan vara klara är i dagsläget inte fastlagt. Inriktningsärendet där en förprojektering beställdes togs i stadsdelsnämnden 2004.

Planen för utbyggnaden av den kommunala förskoleverksamheten den närmsta fyraårsperioden redovisas som bilaga 2.

Förutom det konkreta arbetet med att skapa förskolelokaler som svarar mot behovet, arbetar förvaltningen även förebyggande genom att i remissvar till olika programförslag framhålla det ökade behovet av barnomsorg i stadsdelen, så att det vid större nybyggnationer ges utrymme till den typen av verksamheter. I remissvaret till programförslaget om Norra Stationsområdet framhålls vikten av att planera för det ökade behovet av förskoleplatser som det nya bostadsområdet förväntas innebära.

Förvaltningen hänvisar också till erfarenheterna från andra exploateringsområden som t.ex. Hammarby sjöstad som visat att det flyttar in långt fler barnfamiljer eller blivande barnfamiljer än planerat. Om det byggs stora lägenheter och en barnvänlig närmiljö så är det mycket möjligt att barnfamiljer som vill ha större lägenhet på Norrmalm väljer att flytta till Norra Stationsområdet. Detta ställer stora krav på ett nytt bostadsområde. Förvaltningen påpekade även att barnperspektivet är en viktig aspekt som bör genomlysas i det fortsatta planeringsarbetet.

Flexibelt lokalutnyttjande

En översyn och genomförandeplan av den framtida skolorganisationen på Norrmalm genomfördes under 2003 och 2004. En av ambitionerna med översynen var att samlokalisera skolans och förskolans verksamheter. På det viset skapas förutsättningar för flexibelt lokalutnyttjande som kan utnyttjas under perioder då elevantalet sjunker samtidigt som behovet av antalet förskoleplatser ökar. En gemensam organisation för skolverksamhet och förskola finns idag på Lilla Adolf Fredriks skola, Johannes skola och förskolor och Karlbergs skolor och förskolor. På Matteusskolan pågår arbetet med att omvandla en av skolans lokaler, Mimerlokalen, till förskola.

En annan typ av flexibelt lokalutnyttjande är att under begränsade perioder använda tillfälliga avdelningar för att balansera efterfrågan under vissa tider på året. Detta har tillämpats under 2006 för att klara av barnomsorgs-

garantin under första halvåret, och kan komma att användas även kommande år eftersom det visat sig fungera tillfredsställande.

Enligt den aktuella befolkningsprognosen kommer det inte att finnas behov av 500 nya förskoleplatser de närmsta åren, dock kommer en utbyggnad med cirka 200 platser att komma i fråga, fördelat på både enskilt driven och kommunal verksamhet. Vid planering av verksamhetslokaler i alla former är det viktigt med en flexibel lokalplanering eftersom det är mycket kostsamt att inrätta lokaler för verksamheter som det sedan inte finns efterfrågan för. Förvaltningen planerar dock för en viss överkapacitet av förskoleplatser de närmsta åren. Detta skapar möjlighet att flytta verksamheter från mindre lämpliga lokaler om efterfrågan blir mindre än utbudet.

Bilagor

1. Skrivelse från Jan Valeskog m.fl.(s)
2. Plan över utbyggnad av kommunala förskoleplatser 2006-2009
3. Barnchecklista